

Llengua i Ús

Revista Tècnica de Política Lingüística

53

2n
SEMESTRE
2013

ISSN: 2013-052X

Experiències

2.6

El Cens d'entitats de foment de la llengua catalana i el creixement transversal

Eth Cens d'entitats de foment dera lengua catalana e eth creishement transversau

El Censo de entidades de fomento de la lengua catalana y el crecimiento transversal

Census of organisations promoting the Catalan language, and cross-sector growth

Joan Abril Español

Direcció General de Política Lingüística

El català *Llengua*
per a tothom

Generalitat de Catalunya
**Departament
de Cultura**

El Cens d'entitats de foment de la llengua catalana i el creixement transversal

cens, entitat, foment, català, llengua, creixement, evolució, desgravar, donatiu, memòria, actuació, programa

En aquest article s'analitza l'evolució del Cens d'ençà que es va crear l'any 2002 i s'esmenten diverses fonts que permeten justificar el creixement transversal, que s'ha quintuplicat des de l'inici. Hi ha diversos factors que en poden ser la clau: el fet que desgravin els donatius a entitats i, sobretot els dos darrers anys, l'augment de sensibilització a favor de la llengua davant de situacions adverses.

Eth Cens d'entitats de foment dera llengua catalana e eth creishement transversau

cens, entitat, foment, catalan, llengua, creishement, evolucion, desgravar, donatiu, memòria, actuacion, programa

En aquest article s'analise era evolucion deth Cens des dera sua creacion en an 2002 e se mencionen diuèrses hònts que permeten justificar eth creishement transversau, eth quau s'a quintuplicat des der inici. I a diuèrsi factors qu'en pòden èster era clau: eth hèt que desgraven es donatius a entitats e, sustot es dus darrèri ans, er augment de sensibilizacion a favor dera llengua ath deuant de situacions advèrses.

El Censo de entidades de fomento de la lengua catalana y el crecimiento transversal

En este artículo se analiza la evolución del Censo desde su creación en 2002 y se mencionan varias fuentes que permiten justificar su crecimiento transversal, quintuplicado desde sus inicios. Existen varios factores que pueden ser la clave: el hecho de que desgraven los donativos a entidades y, sobre todo en los dos últimos años, el aumento de la sensibilización a favor de la lengua ante situaciones adversas.

censo, entidad, fomento, catalán, lengua, crecimiento, evolución, desgravar, donativo, memoria, actuación, programa

Census of organisations promoting the Catalan language, and cross-sector growth

Evolution of the Census since its creation in 2002 is analysed in this article, and various sources of reference are mentioned which substantiate its cross-sector growth, which has multiplied more than fivefold from the day the Census was established. Various factors may be key to this: the fact that donations to such organisations are tax deductible and, above all in the last two years, the increased awareness of language in adverse situations.

census, organisation, promotion, Catalan, language, growth, evolution, tax deductible, donation, report, action, programme

Què és el Cens?

El **Cens d'entitats de foment de la llengua catalana**¹ és una agrupació de fundacions i associacions que duen a terme activitats per fomentar la llengua catalana dins del seu àmbit d'actuació. Entenem per *foment de la llengua* la realització d'activitats que promouen actituds positives envers el català o tendeixen a incrementar-ne el coneixement o l'ús entre la població en general o en col·lectius concrets, i també la investigació sobre la llengua catalana o la seva situació.

Quin és l'origen del Cens?

El Cens es va establir l'any 2002 amb la finalitat d'estimular les entitats a continuar treballant en aquest àmbit. La primera Ordre² del Departament de Cultura es va publicar al DOGC número 3603, de 26 de març del 2002. Deu anys més tard, aquesta normativa es va actualitzar amb l'objectiu de facilitar el procés d'inclusió de les entitats.³

L'article 1 de la Llei 21/2001, de 28 de desembre, de mesures fiscals i administratives, estableix una deducció, a aplicar en l'impost sobre la renda de les persones físiques, per donatius a favor de fundacions i associacions que tinguin per finalitat el foment de la llengua catalana i que figurin en el Cens d'aquestes entitats que elabora el Departament de Cultura.

Un criteri important d'aquesta Llei és que el Cens s'ha de revisar anualment, una condició imprescindible per mantenir-lo viu i alhora actiu respecte al foment de la llengua.

DEPARTAMENT DE CULTURA

ORDRE

CLT/82/2002, de 15 de març, sobre el Cens d'entitats que tenen per finalitat el foment de la llengua catalana.

L'article 1 de la Llei 21/2001, de 28 de desembre, de mesures fiscals i administratives, estableix una deducció, a aplicar en l'impost sobre la renda de les persones físiques, per donatius a favor de fundacions i associacions que tinguin per finalitat el foment de la llengua catalana i que figurin en el cens d'aquestes entitats que elabora el Departament de Cultura.

La disposició addicional tercera de la mateixa Llei estableix que el Departament de Cultura ha d'elaborar en el termini de sis mesos el cens d'entitats a què es refereix l'article 1, el qual ha de ser objecte de revisió anual.

Amb la finalitat de complir la disposició esmentada,

ORDENO:

Article 1 Objecte

1.1 L'objecte d'aquesta Ordre és regular el procediment d'elaboració i actualització del Cens d'entitats que tenen per finalitat el foment de la llengua catalana previst a l'article 1 de la Llei 21/2001, de 28 de desembre, de mesures fiscals i administratives (en endavant, el Cens).

1.2 S'entén per foment de la llengua catalana la realització d'activitats que promouen les actituds positives envers el català o tendeixen a incrementar-ne el coneixement o l'ús entre la població en general o en col·lectius concrets, i també la investigació sobre la llengua catalana o la seva situació.

Article 2

Sol·licituds d'inclusió en el Cens

2.1 Poden sol·licitar la inclusió en el Cens les fundacions i les associacions que estiguin constituïdes legalment abans de l'1 de gener de l'any en què presenten la sol·licitud i que tinguin prevista expressament en els seus estatuts la finalitat de foment de la llengua catalana també abans de la data indicada.

2.2 Les sol·licituds s'han d'adreçar a la Direcció General de Política Lingüística i poden presentar-se al registre del Departament de Cultura (Rambla de Santa Mònica, 8, 08002 Barcelona), als serveis territorials del Departament de Cultura o a qualsevol dels llocs que preveu l'article 38.4 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

2.3 El termini de presentació de sol·licituds és de l'1 de gener al 30 d'abril de cada any.

Article 3

Documentació

3.1 Amb les sol·licituds cal adjuntar la documentació següent:

- Els estatuts de l'entitat.
- Fotocòpia del DNI de la persona que signa la sol·licitud i documentació acreditativa de la representació amb què actua.
- Memòria de les activitats de foment de la llengua catalana dutes a terme per l'entitat durant l'any anterior a la sol·licitud. Les en-

titats de constitució recent que no disposen de la memòria indicada han d'aportar el pla de les activitats de foment de la llengua catalana previstes per a l'any en què presenten la sol·licitud.

3.2 La Direcció General de Política Lingüística pot requerir les entitats sol·licitants perquè aportin la documentació complementària que sigui necessària per dictar resolució.

Article 4 Resolució

El termini sobre la inclusió d'entitats en el Cens es fa mitjançant una resolució anual de la persona titular de la Direcció General de Política Lingüística, en la qual s'han de resoldre totes les sol·licituds presentades.

La resolució s'ha de publicar al DOGC i s'ha de notificar a les entitats sol·licitants en el termini de tres mesos des de l'acabament del termini de presentació de les sol·licituds.

La resolució produeix efectes des de l'1 de gener de l'any en què es dicta.

Article 5

Obligacions de les entitats incloses en el Cens

5.1 Totes les fundacions i les associacions incloses en el Cens han de presentar a la Direcció General de Política Lingüística cada any, en el termini previst a l'article 2.3, una memòria que acrediti el compliment de la finalitat de foment de la llengua catalana durant l'any anterior.

5.2 Les fundacions i les associacions incloses en el Cens que modifiquin o suprimeixin la previsió relativa a la finalitat de foment de la llengua catalana en els seus estatuts ho han de comunicar a la Direcció General de Política Lingüística abans del 30 d'abril de l'any següent a la modificació.

Article 6

Exclusions del Cens

6.1 L'exclusió d'una entitat del Cens es fa per resolució de la persona titular de la Direcció General de Política Lingüística i pot produir-se per alguna de les causes següents:

- Per incompliment de les obligacions previstes a l'article 5, o perquè l'entitat ha deixat de tenir o de complir la finalitat de foment de la llengua catalana.
- Per sol·licitud de baixa voluntària d'una entitat, que s'ha de presentar en el termini previst a l'article 2.3.
- En el supòsit previst en la lletra b) de l'apartat 1, la resolució sobre l'exclusió de les entitats en el Cens s'ha d'incloure en la resolució anual a què fa referència l'article 4.

Article 7

Publicitat del Cens

La Direcció General de Política Lingüística dóna publicitat al Cens vigent a la seu de la Direcció General (Passatge de la Banca 1-3, 08002 Barcelona) i a la pàgina d'Internet <http://cultura.gencat.es/llengcat/>.

DISPOSICIÓ TRANSITÒRIA

L'any 2002 el termini per sol·licitar la inclusió en el Cens és de tres mesos a comptar des de l'entrada en vigor d'aquesta Ordre.

DISPOSICIÓ FINAL

Aquesta Ordre entrarà en vigor l'endemà de la seva publicació en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 15 de març de 2002

JORDI VILAJOANA I ROVIRA
Conseller de Cultura
(02.045.145)

*

Imatge 1: Primera Ordre relativa al Cens de l'any 2002.

1. *Viquipèdia* [en línia]. «Cens d'entitats de foment de la llengua catalana», <https://ca.wikipedia.org/wiki/Cens_d%27entitats_de_foment_de_la_llengua_catalana> [Consulta: 25 octubre 2015].

2. L'Ordre CLT/82/2002, de 15 de març, del Cens d'entitats que tenen per finalitat el foment de la llengua catalana (DOGC núm. 3603, de 26 de març de 2002), en regula el procediment d'elaboració i actualització.

3. L'Ordre CLT/59/2012, de 22 de febrer, del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana (DOGC núm. 6089, de 16 del març de 2012), actualitza la normativa que el regula, amb la finalitat de facilitar el procés d'inclusió de les entitats.

Quines són les condicions per formar part del Cens?

Totes les fundacions i associacions incloses en el Cens han de presentar cada any a la Direcció General de Política Lingüística una memòria que acrediti el compliment de la finalitat de foment de la llengua catalana durant l'any anterior. Aquesta memòria s'ha de presentar en el termini previst.

Com s'avalua el capítol de foment de la llengua a les memòries?

La documentació que arriba a la Direcció General de Política Lingüística la supervisen tècnics especialitzats en el foment de la llengua, que tenen en compte, a més dels criteris generals definits a l'apartat *Què és el Cens?* d'aquest article, els diversos punts forts que permeten avançar en programes innovadors de l'àmbit digital (apps per a mòbils i tauletes, videojocs, programes de gestió per a les empreses, etc.) o en altres projectes, com ara edició de publicacions, organització d'actes, voluntariat lingüístic, cursos, clubs de lectura, etc.

Des de la Direcció General, i per a les futures actuacions de foment de la llengua acreditades a la memòria, podem assessorar o orientar, si cal, l'entitat perquè incideixi en aspectes que poden tenir un efecte multiplicador.

Quin és l'àmbit territorial de les entitats?

Un dels valors afegits del Cens d'entitats és el seu àmbit territorial, perquè és molt divers, malgrat que per densitat geogràfica Barcelona sigui l'àmbit amb un nombre més alt d'entitats.

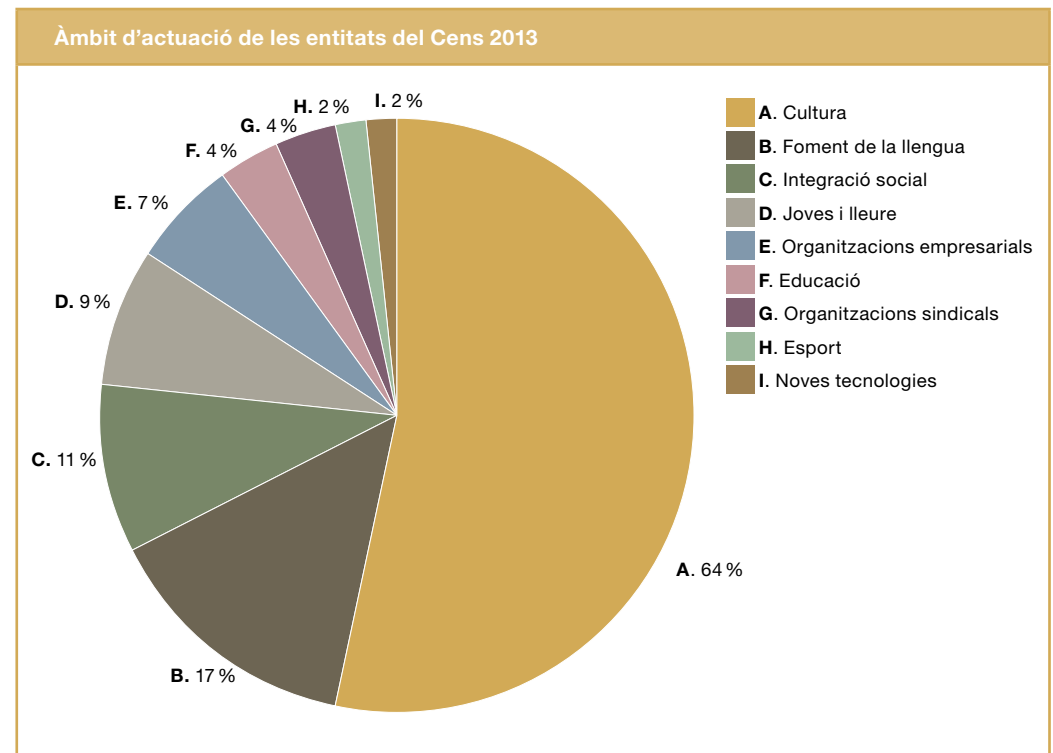
Aquesta territorialització d'entitats permet visibilitzar la importància geogràfica en tota la seva extensió del domini lingüístic català: Catalunya (109), Andorra (1), Catalunya Nord (1), Illes Balears (2), País Valencià (4), la Franja d'Aragó (1), l'Alguer (1), però també Roma (1).

Quins són els àmbits d'actuació?

Pel que fa a l'àmbit d'actuació bàsica de les entitats, es pot comprovar que més enllà de les que tenen com a objectiu la mateixa vitalitat de la llengua (17), la gran majoria són de tipus cultural (64). Però també és rellevant el nombre de les que tenen com a objectiu la integració social, els joves i el lleure (20 en conjunt), organitzacions empresarials i sindicals (11) o educació (4).

La transversalitat del foment de la llengua, doncs, també es dona per un altre valor destacable, com és el conjunt d'entitats que porten a terme accions a favor del català amb independència de si la seva activitat principal té a veure amb la llengua o no, com ara les associacions Re-integra (per a la integració social i laboral) o Romaquí (dedicada al turisme), o organitzacions empresarials com la Confederació de Comerç de Catalunya o PIMEC.

Gràfic 1: Àmbit d'actuació de les entitats del Cens 2013.

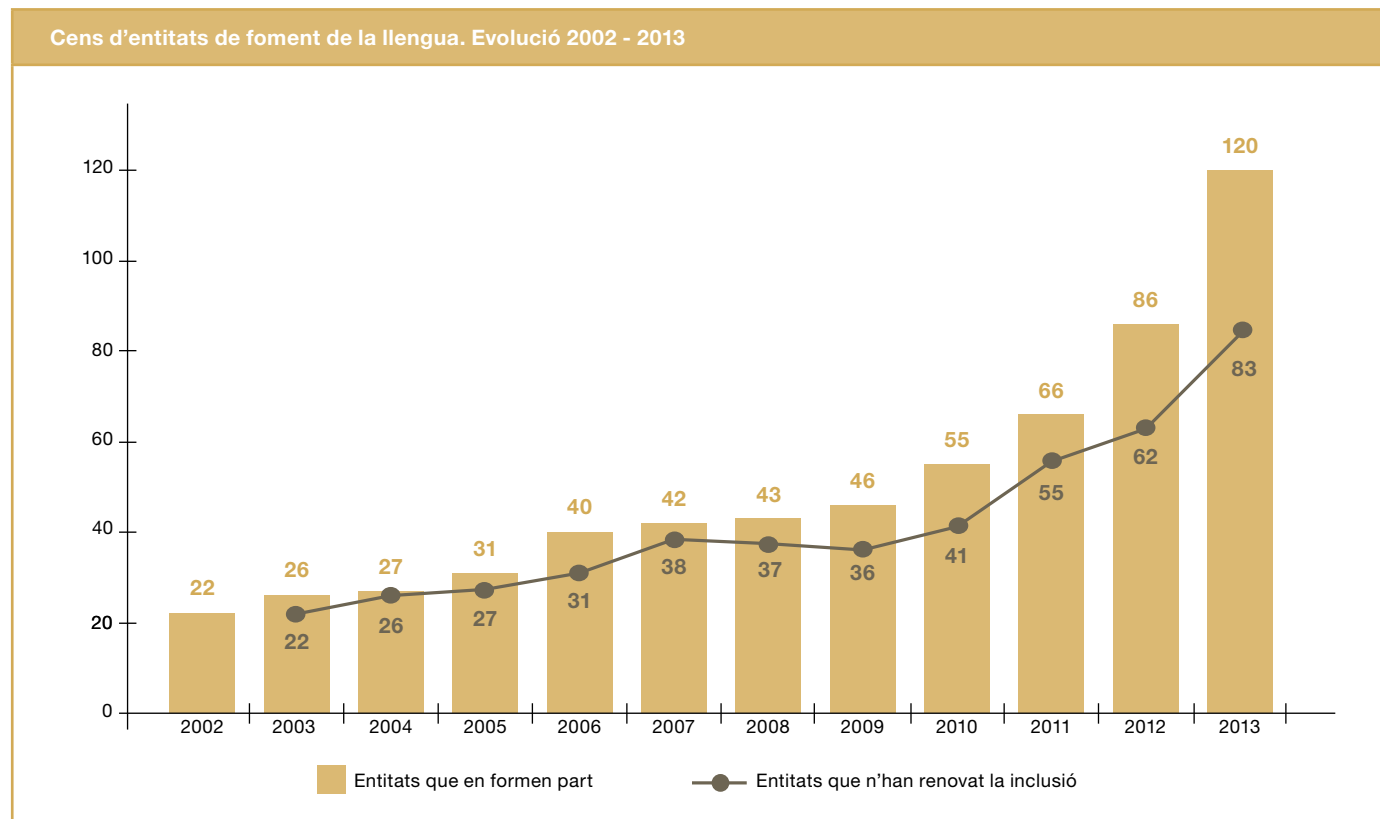

Com ha evolucionat el Cens?

En el primer any s'hi van inscriure 22 entitats. Aquest any 2013, formen part del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana⁴ 120 associacions i fundacions. S'hi han incorporat 37 entitats respecte a l'any anterior, amb un increment interanual de 39,5 %, el més alt d'ençà que es va crear. És a dir que, en aquest període de vida, el Cens s'ha quintuplicat.

A més, si comparem els dos darrers anys, del 2011 al 2013, el nombre d'entitats es dobla, perquè passa de 66 a 120.⁵

Segons un reportatge del diari *El Punt Avui*,⁶ «l'espectacular creixement del Cens coincideix amb uns anys d'especial hostilitat política i judicial contra el català, que, paradoxalment, no han fet més que enfortir la consciència col·lectiva per la llengua catalana».

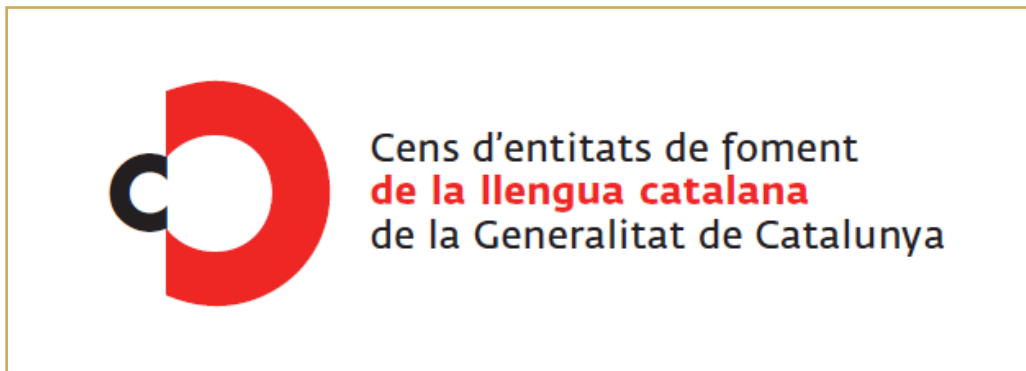
Gràfic 2: Evolució del Cens d'entitats 2002-2013.

4. *Racó Català* [en línia]. «El Cens d'entitats de foment de la llengua s'han duplicat en dos anys» (5 agost 2013). <<http://www.racocatala.cat/noticia/30109/cens-dentitats-foment-llengua-shan-duplicat-dos-any>> [Consulta: 25 octubre 2013].
5. *Europa Press* [en línia]. «Es doblen les entitats de foment del català des del 2010» (11 novembre 2013). <<http://www.europapress.cat/societat/noticia-doblen-les-entitats-foment-catala-des-2010-20130805114324.html>> [Consulta: 25 octubre 2013].
6. «GARCIA, Raül. «Més pel català». *El Punt Avui* [en línia] (17 agost 2013). <<http://www.elpuntavui.cat/noticia/article/2-societat/5-societat/670694-mes-pel-catala.html>> [Consulta: 25 octubre 2013].

A banda d'aquesta hipòtesi que en part pot justificar-ne el creixement, des de la Direcció General de Política Lingüística s'ha de treballar per la difusió de projectes modèlics que permetin fomentar l'ús de la llengua, els quals s'han de revisar permanentment si volem resultats qualitatius, atès que estem en una societat plenament canviant.

Té una identificació gràfica el Cens d'entitats?

Al setembre del 2012, la Direcció General de Política Lingüística va crear una identificació gràfica per a les entitats que formen part del Cens d'entitats de foment de la llengua catalana perquè la puguin aplicar, si ho desitgen, en els seus productes i serveis.

Imatge 2:
Logo del Cens d'entitats.

Aquesta actuació de la Direcció General, com a imatge de política corporativa, vol fer més visible per a les entitats del Cens la tasca de dur a terme activitats que promouen actituds positives envers el català o que tendeixen a incrementar-ne el coneixement o l'ús entre la població en general o en col·lectius concrets.

 Associació d'Amics de la Bressola	 Associació de Publicacions Periòdiques en Català (APPEC)	 Associació d'Editors en Llengua Catalana
 Associació d'Escriptors en Llengua Catalana	 Associació en Defensa de l'Etiquetatge en Català (ADEC)	 Associació Llengua Nacional
 Associació Plataforma per la Llengua-Col·lectiu l'Esbarzer	 Ateneu d'Acció Cultural (ADAC)	 Centre Internacional Escarré per a les Minories ètniques i les Nacions
 Cercle d'Agermanament Occitano-Català (CAOC)	 Coordinadora d'Associacions per la Llengua Catalana (CAL)	 Fundació Congrés de Cultura Catalana
 Institut de Projecte Exterior de la Cultura Catalana	 Institut d'Estudis Eivissencs	 Associació per a la Salvaguarda del Patrimoni Historicocultural de l'Alguer

Imatge 3: Logos de les quinze entitats fidels al Cens del 2002 al 2013.

A tall de conclusió

Des de la Direcció General de Política Lingüística valorem aquest creixement espectacular dels darrers anys, però també valorem, i molt, el compromís pel foment de la llengua en tots els àmbits socials (economia, cultura, joventut, educació...), que cerca constantment mesures estratègiques, a través de les múltiples actuacions, que

donen resultats qualitatius a l'hora de mesurar l'estat de salut de la llengua.

La llengua no es pot fomentar només des del Govern, la llengua s'ha de fomentar a través de tota una xarxa social que conforma el Cens d'entitats, una xarxa cada vegada més gran i cada vegada més integrada en la idea que el català és una llengua per a tot i per a tothom.

Imatge 4: Mostra de la varietat d'entitats que formen part del Cens.

